Grŵp Trawsbleidiol ar Siopau Bach: Dyfodol Ardrethi Busnes

Dydd Mercher 5 Mehefin 2019, 11:45 - 13:30: Ystafell Gynadledda C, Tŷ Hywel

COFNODION

YN BRESENNOL:

Enw cyntaf	**Cyfenw**	**Sefydliad**
Janet	Finch-Saunders	AC Ceidwadol Aberconwy
Vikki	Howells	AC Llafur Cwm Cynon
Huw	Irranca-Davies	AC Llafur Ogwr
Bethan	Sayed	Plaid Cymru Gorllewin De Cymru
Jayne	Cowan	Staff Cymorth Paul Davies AC Preseli Sir Benfro
Thomas	Wood	Asiantaeth y Swyddfa Brisio
Gordon	McKay	Asiantaeth y Swyddfa Brisio
Ben	Crudge	Llywodraeth Cymru
Alex	Harding	Llywodraeth Cymru
Steve	Dowling	Y Gymdeithas Siopau Cyfleustra
Edward	Woodall	Y Gymdeithas Siopau Cyfleustra
Mark	Coray	British Champion Hairdressing
Andrew	Goodacre	Cymdeithas Manwerthwyr Annibynnol Prydain
Robin	Osterley	Charity Retail Association
Kurt	Williams	DK Forecourts
Ben	Cottam	Ffederasiwn Busnesau Bach Cymru
Matthew	Hunt	Archfarchnadoedd Filco
Mel	Griffin	Griffin Books
Justin	Horton	Funky Monkey Kidswear
Huw	Griffiths	Prif Orsaf Wasanaeth Llanilltud
Edward	Hiller	Ystadau Mostyn
Dev	Aswani	Ffederasiwn Cenedlaethol Manwerthwyr Papurau Newydd
Peter	Robinson	Ffederasiwn Cenedlaethol Manwerthwyr Papurau Newydd
Adrian	Roper	Ffederasiwn Cenedlaethol Manwerthwyr Papurau Newydd
Elgan	Morgan	Siambr Fasnach De Cymru
Munir	Ahmed	Spar Trecelyn
Chris	Sutton	Sutton Consulting
David	Chapman	Hospitality UK
Nick	Ireland	Usdaw
Jon	Rae	Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru
Sara	Jones	Consortiwm Manwerthu Cymru

1. **Croeso a chyflwyniadau**

Agorodd Janet Finch-Saunders AC y cyfarfod drwy groesawu cynrychiolwyr a disgrifio effaith ardrethi busnes ar siopau bach yn ei hetholaeth yn Aberconwy.

Amlinellodd Janet rôl y Grŵp Trawsbleidiol a thair thema'r agenda ar ardrethi busnes, sef; cefnogi gwasanaethau lleol, cymell buddsoddiad, a darparu atebion polisi sy'n gweithio i bawb. Croesawodd ehangiad cynllun Rhyddhad Ardrethi’r Stryd Fawr, cyn cyflwyno'r Gweinidog Rebecca Evans AC i siarad dros Lywodraeth Cymru.

2. **Rebecca Evans AC - y Gweinidog Cyllid a'r Trefnydd**

Esboniodd y Gweinidog weithgarwch Llywodraeth Cymru hyd yma o ran ardrethi busnes; gan gynnwys ymestyn y cymhwysedd ar gyfer Rhyddhad Ardrethi'r Stryd Fawr, defnyddio Cyllideb Cymru i ariannu rhyddhad yn ôl disgresiwn ychwanegol o £2.4m ac ariannu cymorth pontio fel bod manwerthwyr yn elwa o werthoedd ardrethol is ar ddechrau'r rhestr ardrethu.

Wedyn, amlinellodd y Gweinidog sut y mae Llywodraeth Cymru yn cefnogi siopau bach drwy gefnogi'r ardaloedd lle maent yn masnachu drwy'r; Cynllun Benthyciadau Canol Trefi, y Rhaglen Targedu Buddsoddiad mewn Adfywio a'r cyllid cychwyn busnes ar gyfer naw Ardal Gwella Busnes newydd.

Cafodd y Gweinidog ei holi gan Janet Finch-Saunders AC fel Cadeirydd. Pan ofynnwyd a yw'r egwyddor o niwtraliaeth ariannol yn rhwystr i ddiwygio ardrethi busnes, dywedodd y Gweinidog fod yn rhaid i unrhyw ddiwygio fod yn gydweithredol ac ystyried yr angen i ariannu gwasanaethau lleol. Galwodd y Gweinidog hefyd am i'r diwygio fod wedi'i dargedu ac iddo ystyried effaith net y system rhyddhad ar drethdalwyr busnes. Wedyn, gwahoddodd Janet Finch-Saunders AC gwestiynau gan y gynulleidfa.

3. **Y panel**

Gwahoddodd Janet Finch-Saunders AC y panel i gyflwyno eu hunain a rhoi datganiadau agoriadol. Y panelwyr oedd Edward Woodall, Sara Jones, Chris Sutton a Jon Rae.

Roedd Sara Jones yn croesawu cynnwys manwerthu yng Nghynllun Gweithredu Economaidd Llywodraeth Cymru a galwodd am weithredu ar ardrethi busnes i leihau'r lluosydd. Galwodd Edward Woodall ar wneuthurwyr polisi yng Nghymru i gymell buddsoddiad ac ystyried y Business Growth Accelerator yn yr Alban, cefnogi gwasanaethau lleol gan gynnwys peiriannau ATM a sicrhau bod pob trethdalwr yn talu ei gyfran deg o'r baich ardrethi.

Dywedodd Chris Sutton fod angen i Lywodraeth Cymru ystyried a ddylai polisi ardrethi busnes bwysleisio sicrhau incwm sefydlog neu gymell twf busnes. Dywedodd fod manwerthu yn fan cyfyng yn y system ardrethi busnes, a dyna pam y cyflwynwyd cynlluniau rhyddhad newydd. Dywedodd Jon Rae fod ardrethi busnes ar gyfer peiriannau ATM yn peri pryder ond bod cost rhyddhad i lywodraeth leol wedi cynyddu'n sylweddol. Mynegodd Jon ei fod yn cefnogi adolygiad canolog o'r system rhyddhad.

Trefnodd Janet Finch-Saunders AC sesiwn holi ac ateb o'r gynulleidfa i'r panel. Mynegodd y manwerthwyr a oedd yn bresennol bryderon am y bwlch rhwng cyhoeddiadau polisi ar ardrethi busnes a'u gweithredu ac anawsterau o ran lleihau cynnydd mewn biliau ardrethi o gategorïau sydd â strwythurau prisio pendant fel gwasanaethau Swyddfa'r Post a gwerthiant papurau newydd. Soniodd y cynrychiolwyr hefyd am bwysigrwydd Rhyddhad Siopau Elusen i'r stryd fawr a'r angen i gefnogi manwerthwyr lleol sy'n cefnogi cyflenwyr lleol ac economi gylchol.

4. **Sylwadau'r Cadeirydd i gloi**

Galwodd Janet Finch-Saunders AC ar Lywodraeth Cymru i wrando ar brofiadau manwerthwyr gyda'r system ardrethi busnes a sicrhau ei bod yn cymell twf busnes. Diolchodd i'r cynrychiolwyr a'r Gweinidog am ddod i'r cyfarfod a daeth â'r cyfarfod i ben.